

ČASOPIS S PODOBAMI ZA SLOVENSKO MLADINO.

Štev. 3.

V Ljubljani, 1. marcija 1888.

Leto XVIII.

Prezgodnjej cvetici.

Zakaj želiš, cvetica nežna,
 Takó vže zgodaj iz zemljè?
 Nevarni vejejo mrazovi,
 Po hribih, gôrah sneg še grè.

In če zamrzne tvoje krilce,
 Prezgodnji ti odpade cvet,
 Kdo bode te iskál cvetico
 Ko te pokrije mraz in led?

In ko preljuba vzpómlad pride,
 Na tisoče razgrne rož,
 Le ti, preljuba cvetka moja,
 Le ti cvetela več ne boš!

J. Rejec.

Skušnja va.

Mihec je bil siromak. Še pred nekoliko leti sta mu umrla dobra roditelja in on je ostal sam, brez roditeljev in brez vsega. Ko sta mu še živela oče in mati, zvršil je prvi in drugi razred ljudske šole, a zdaj, ko ni imel nikogar, moral je izostati iz šole in si poiskati dela, da se preživí. Šel je k črevljarju Martincu in ga prosil, da bi ga vzel v nauk. Martincu se je deček smilil in rad ga je vzel k sebi. Takó je bil Mihec najpred rokodelski učencec, ki je služil samo za hrano, a pozneje črevljarski pomagač, ki je dobival tudi primerno plačilo za svoje delo.

Bil je Mihec vrlo dober in pošten deček; njegov gospodar se je povsod hvalil ž njim. Dobra volja za delo in pridnost ste pripomogli k temu, da je mnogo poprej, kakor po navadi, postal mojstrov pomagač. Nekega dné mu mojster ukaže, da nese črevlje imovitemu gospodu, ki je stanoval ne daleč od Martinčeve hiše. Rad je slušal Mihec ter storil, kakor mu je bilo ukazano. Prišedši v dotično hišo, vpraša služabnico: je-li gospod domá?

Služabnica reče, da ga ni, pa da naj dene črevlje v gospodovo sobo, v katero mu pokaže vrata.

Mihec to stori ter je vže hotel oditi, kar ugleda na mizi lep zlat novčič. Vzame ga v roko, samó da bi si ga malo ogledal.

„Vzemi ga in spravi!“ reče nek zlí glas v njem.

„Kakó bi kaj takega storil!? . . . Tujega se ne dotikaj, a to, kar je tvojega, čuvaj,“ opomina ga glas njegove vesti.

„Le poglej, kako je lep in kako se svéti zlat novčič! Živ krst ne izvé, kam je izginil, ako ga vzameš in obdržiš. In koliko lepega si lahko kupiš zanj! Zatorej vzemi in pojdi!“ oglasi se zopet zlí glas v njem.

„Bog vse vídi in vse vé! Umíri se in pusti, kar ni tvojega; tuje blago peče!“ oglasi se zopet vest. Ali zlí glas je močnejši in prevlada Mihčevo vest. Mihec potisne zlat novec v žep ter naglo otide iz sobe.

Ali komaj je zunaj na ulicah, vže se ga polasti nekak strah. Nikomur se ne upa pogledati v lice, ker se je bal, da bi ga slaba vest ne ovadila. Bil je zeló nemiren, kakor vsak, kdor ima slabo in nemirno vest. — Prišedši domóv, sede k svojemu delu, a delal ni z óno mirnostjo, kakor drugekrat; vsaka mušica ga je vznemirila in ustrašila. Odkar je óni ukradeni zlatnik v njegovem žepu, od takrat nosi neko strahovito čut v nádriji, ki mu morí veselje do dela ter mu ne da mirú ni pokoja. To je pekoča vest, ki prestvarja vsako veselje in tudi najmanjše béde v peklensko življenje.

Ko se je zvečer spravljaj spat, bil je ves razburjen. Imel je od mladih nog lepo navado: vsak večer opraviti večerno molitev, katero ga je še njegova dobra, skrbna mati naučila. Nikoli še ni opustil te lepe molitvice. Ali danes, — danes ni mogel moliti. Tudi spati ni mogel; vedno mu je pred očmi óni zlatnik, ki ga je ukradel. Vest ga kljuje v prsih, da vso noč ne zatisne očesa. Še nikoli ni imel tako nemirne noči. Pač res, da lahko se veseli in mirno spi, komur je vest mirna, a gorjé ónemu, kogar vest kljuje po noči in po dné.

Zjutraj ko ustane, prekriža se in umije ter začne premišljevati, kako bi se oprostil velike béde, v katero je zašel. Po resnem prevdarku sklene: podati se k gospodu in ga prositi odpuščenja. — — —

Kakor sklenil, takó storil.

Ko je bilo solnce vže visoko izza gorâ, podal se je naravnost v gospodovo stanovanje. Gospod je bil domá in v tistej sobi, kder je Mihec ukradel zlat novčič. Mihec stopi pred gospoda ter ga prosi s solzami v očeh:

„Prosim vas, gospod milostivi, da mi odpustite moj pregrešek, katerega sem storil; obžalujem ga od vsega srea in za vse svoje življenje nikoli več kaj takega ne storim!“

„Kaj ti je? . . . In kaj naj ti odpustim!“ vpraša ga gospod, čudeč se.

Zdaj vzame Mihec zlatnik iz žepa ter vse natanko izpové, kako je prišel v sobo in vzel zlat denar, ki je bil na mizi. Dalje tudi pové, da mu vest ne dá mirú ni pokoja, dokler se ne iznebi ukradenega noveca.

„Ta novec je bil baš tebi namenjen — reče gospod — zatorej obdrži ga, ker je tvoj! . . . Kar se pa tiče tvojega prestopka, oproščeno ti je od moje strani vse, samó toliko glej, da se v prihodnje bolje čuvaš. Kadar zopet padeš v kako skušnjavo, spomni se na Bogá, ki vse vidi in vse vé, ter poslušaj svojo vest, ki je glas božji. Rad ti oprostím, ker si me oprostbe prosil, in ker vem, da je oprostiti lepo, a še mnogo lepše je: prositi oprostbe.“

Mihec poljubi gospodu roko in vzame zlatnik, ki mu ga je gospod podaril. Zdaj mu je bilo vse drugače pri srci, zdaj ga ni več težil zlat novec, ker mu ga je radovoljno dal óni, čegar je bil.

Od sih dob je bil Mihec še bolj utrjen v svojem poštenji ter ni nikoli več stopil s pravega pota. Bog mu je dal srečo, ker se je varoval vsake, tudi najmanjše skušnjave v greh, ter je zvesto izpolnoval zapovedi božje.

Takó tudi vi, otroci! Poslušajte glas svoje vesti in izpolnujte zapovedi božje, pa se vam ni treba bati, da bi kdaj prišli s pravega in poštenega pota, ki vas pelje do časne in večne sreče.

(Po „Golubu“ prevedel Iv. T.)

Narodne basni.

(Zapisal v Podzemlji Janko Barlé.)

Lisica in petelin.

otovala sta po svetu petelin in lisica. Lisica je vprašala petelina, koliko umétnosti umé. „Samó dve,“ odgovoril je petelin, „jedno gori, drugo doli!“ — „Si pač siromak,“ dejala je lisica, „ti umeješ samo dve umetnosti, a jaz jih umejem devet.“ — Komaj je lisica to izpregovorila, začulo se je lajanje psov. Petelin hitro vzleti na visoko drevó, a lisica vtakne glavo v luknjo, telesa pa ne more, ker je bila luknja premajhena in tesna. Psi pridejo, lisico zgrabijo in jo raztrgajo. — „Kaj ti je pomagalo devet tvojih umétnosti,“ mislil si je petelin, — „jaz umejem samó dve, pa sem ostal živ, a ti si poginila tako žalostno.“

Vrabeč in burja.

Kregala sta se vrabeč in burja, kateri je močnejši. Burja je vrabcu govorila: „Takój se bodeš stegnil, če le malo popiham.“ — „Ne bodem se nè,“ rekel je vrabeč, „če pihaš tudi tri dni.“ Burja začne pihati in bučati. Dolgo je vrabeč njeno siló in mraz prenašal, a naposled je vender le onemagal in vže peroti raztezal, ker je bil vže preslab, da bi sedel na vejici. Burja ga vpraša: „Zakaj raztezaš peroti?“ — „Prevroče mi je. Pihaj, le pihaj, vidiš, da mi ne moreš do živega.“ Ko jej je to povedal, prestala je burja pihati, a zviti vrabeč se je na solnci pogrel in zopet okreval.

